

Fjellvåken

Medlemsavis for Troms Turlag • nr. 1 - 2018 - 40. årgang

Den Norske Turistforening fyller 150 år i år
Vuomahyttene
Blåkollkoia

Naturopplevelser for livet

Troms Turlag

Gode turlagsmedlemmer i Troms!

Troms Turlag avholdt sitt årsmøte den 26. februar med godt oppmøte. I forhold til antall medlemmer vi har, var det naturligvis bare en liten andel som deltok. Første post på årsmøtet er styreleders tale. Her ble det sett litt tilbake på hva vi har arbeidet med i året som gikk, men også pekt fremover på oppgaver vi står overfor og nye prosjekter. Denne lederen i Fjellvåken er manuset til styreleders tale slik at alle medlemmer kan få et innblikk i hva styret arbeider med og tenker fremover.

Kjære årsmøte!

Nytt innholdsrikt år har passert. For Troms Turlag har året gitt nok en ny rekord i antall medlemmer og aktiviteter. Vi bygger nye hytter og renoverer gamle. Vi har et aktivitetsnivå på turer og merking av løyper som øker, og i Barnas Turlag er aktiviteten rett og slett fabelaktig stor. Vi har all grunn til å være stolte av hva vi klarer å levere, frivillige i samarbeid med ansatte. Vekst kommer ikke av seg selv.

Årsberetning og regnskap beskriver startpunktet for turlagets neste år. Jeg skal si noe om fire forhold som vi må ha fokus på fremover:

1. Inntektssiden
2. Myndighetshåndtering og rammebetingelser for drift
3. Administrativ kapasitet
4. Nye prosjekter

Først inntektssiden:

Vi har i hovedsak tre inntektskilder. Det ene er medlemskontingent. Den andre er inntekter på hyttedrift. Den tredje inntekten er prosjektfinansiering. Den siste gir kostnadsdekning av utstyr og utgifter til aktivitet, men dekker bare unntaksvis den administrative

kostnaden ved å sette tiltaket i drift. Selv om prosjektinntekter ikke finansierer drift, er den viktig for å gi innhold. Aktivitetstilbudet får folk til å bli medlemmer hos oss, så den er viktig.

Så medlemskontingenten. Den sterke medlemsveksten er ikke bare et utslag av at friluftsliv er «in». I Norge er turtradisjonen så sterk at det er slett ingen selvfølge at folk vil betale kontingent til en organisasjon som tilrettelegger. Vi får medlemmer bl.a. fordi vi tilbyr nettverk, turtilbud og økonomiske fordeler. Vi har hyttetilbud i attraktive områder, variert turtilbud og kan tilby sosialt fellesskap. Det å være med i et fellesskap, gjerne også delta aktivt på dugnad, ser ut til å være en sterk drivkraft for mange. Det kan vi gjerne forsterke og ha i bakhodet når vi planlegger.

Så er det hytteinntekter, og de som har gløttet i årsregnskapet ser at denne viste svak nedgang fra i året før. Mulig dere er lei av å høre om gratispassasjerproblematikken på hyttene. Men selv om dette ikke oppleves som et stort problem på akkurat ditt hyttetun, så betyr det ikke at det gjelder i hele organisasjonen. Vi har faktisk store problemer med gratispassasjerer på bynære hytter, hytter nært vei og vi har grunn til å tro at det også gjelder de fleste hyttetunene på innlandet. Det er bare å summere forbruket av gass og ved og dele på antall besøkende. Vi kan ikke la være å sette fokus på dette, og så blir utfordringen å balansere bruken av gulrot og pisk.

Myndighetshåndtering og rammebetingelser for drift:

I fjor omtalte vi driftsbetingelser for bygging, drift og vedlikehold i nasjonalparkene. Vi gikk lengre enn å omtale det diplomatisk som «utfordrende». Styret fulgte opp saken og invi-

terte oss selv til et møte med nasjonalparkstyret og forvalter for å rense luften. Det er veldig gledelig å se at samarbeidet er mye bedre og vi har blitt møtt med forståelse for at turlaget har trengt tid til å få på plass systemer og rutiner.

Myndighetshåndtering er krevende. Det tar mye tid å stille forberedt på dialogmøter, rådgivende utvalgsmøter, følge opp forvaltningsaker, skrive velbegrunnede søknader om hvorfor valgte løsninger vi søker dispensasjoner for ikke er basert på bekvemmelighet, men nødvendighet, osv.

Men det er flere myndigheter vi må forholde oss til. Vi har undersøkt med andre turlag i Norge, og ser at fylkesmannens miljøvernvedlegg i Troms tolker regelverket meget strengt. En ting er merarbeidet vi påføres, det andre uforutsigbarhet mhp. rammebetingelser. Lovverket er strengt hva gjelder motorisert ferdsele – og det er vi nødvendigvis ikke uenige i – men vi møtes også med saksbehandlers synspunkter og at de stiller spørsmål om behovet for transport. Basert på hva da? Dersom andre vet bedre enn oss hvordan man skal frakte forsyninger til hyttetunene, er det ingen grunn til at våre tillitsvalgte og medlemmer bruker fritida si på arbeidet. Brensel, bygningsmaterialer, arbeidskraft og forsyninger må kjøres inn med scooter eller helikopter. Og det må være folk for å få forsyningene i hus. Ikke av og til, men hver gang. Vi trenger akseptable rammebetingelser for drift som er forutsigbare og langsiktige.

Turlagets administrative kapasitet:

Vi er i en meget heldig situasjon med tre ansatte som har hjerte for turlaget og forstår at kjernen i vår virksomhet er frivillighet. De er ivrige friluftslivsfolk sjøl og holder et høyt nivå på arbeidet de utfører for turlaget. Styret er veldig klar over sitt ansvar for de ansatte. Startstedet for perioden som kommer er at vi har en overtidsproblematikk og et regnskap som så vidt balanserer. Vi kan ikke pøse på med nye oppgaver og prosjekter som krever mye administrativ støtte uten at det samtidig er kostnadsdekning for administrasjon. Nye

oppgaver må erstatte gamle, ikke komme i tillegg. Vi må ned totalt sett på administrativ tid slik at vi får bukt med overtidsproblematikk.

Så til nye prosjekter:

I 2018 avsluttes byggeprosjektene på Blåkollkoia, Vuoma og Rosta.

På forrige årsmøte ble Ryøya lansert som mulig nytt prosjekt som skulle fremlegges på dette årsmøtet. Status er at det er usikkert om Ryøya kommer som prosjekt i 2018. Vi har brukt mye tid på møter med grupper, andre lag og foreninger, vi har laget en masterplan og kostnadsberegnet investeringer, hatt møter med universitetet, diskutert saken i styret, osv. Universitetet avviste kjøpstilbudet fra interessentgruppen som består av næringslivsinteresser, Tromsø Arbeiderforening og oss. Prisforventningen var langt høyere enn det vi anså som et raust tilbud ut fra hva universitetet i si tid betalte for Ryøya, og at området rundt (Rystraumen) nå er vernet. Universitetet har snudd i saken og foreslo en 20-års leieavtale med 3 års oppsigelsestid, noe vi har avvist. Vi etablerer oss ikke med så kort driftsperspektiv. Et forslag om at turlaget kan utvikle et friluftslivstilbud på øya – uten næringslivsinteressene eller Tromsø Arbeiderforening – er ikke vårt primære ønske fordi turlagets motivasjon var knytta til eierskap og utvikling av et langsiktig tilbud. Vi er åpen for videre dialog med universitetet om et samarbeid, men det er ikke til å stikke under en stol at luften har gått litt ut av ballongen for oss.

SÅ! Da setter vi i gang i Lakselvdalen for å bygge opp et hytte- og aktivitetstilbud på tomte vi har arvet. Fjellsportgruppa kommer med sine innspill, Barnas Turlag har allerede bidratt, og vi setter i gang planlegging og søknadsprosedyrer for finansiering, byggetillatelse, osv.

Det tror vi kan bli et supert nytt tilbud i et område som er attraktivt for mange grupper i turlaget!

Av Hilde Grimstad, styreleder

Solfest ved Eidhaugen. Foto: June Malnes

Den Norske Turistforening fyller 150 år i 2018

Titusenvis av nordmenn koste seg i vinterværet og kombinerte søndagsturen med utebursdagen til Den Norske Turistforening (DNT), 150 år etter foreningen ble stiftet.

Feiret jubileum

Søndag 21. januar 1868 ble Turistforeningen stiftet, og dette ble behørig markert på dagen med nær 160 utebursdager landet rundt. Over 40 000 mennesker feiret burs-

dagen til Den Norske Turistforening. DNTs medlemsforeninger inviterte til bursdagsleker, bålkos, konkurranser og turer.

61 prosent vil lære barna friluftsliv

Det er ingen tvil om at nordmenn er opptatt av å lære barna at det er gøy å være ute. En undersøkelse gjennomført av Opinion, på vegne av DNT, viser at 61 prosent av befolkningen mener det er viktig å lære barna sine å bruke naturen.

Fra skøytedisco. Foto:Stine-Marie Henriksen

– Dette, kombinert med at vi har en solid økning blant unge medlemmer, gjør at vi har stor tro på at vi sammen sørger for at friluftslivstradisjonene tas videre i nye 150 år. Våre tilbud i nærområdet rekrutterer stadig nye friluftsentusiaster. Gjennom over 200 Barnas Turlag i hele landet sår vi mange friluftsrør hos barn hver uke, og det kommer stadig nye til, sier Berit Kjell, leder i DNT.

Det hjelper å mane fram sola. Foto:June Malnes

Skøytedisco i Sørreisa:

– Selv om det ikke var planlagt markering av jubileet, hadde BT Senja skøyteaktivitet på jubileumsdagen. Om lag 45 barn og voksne samlet seg til skøytedisco på Furøya. Vi gikk bl.a. på skøyter til den nye flotte Turbosangen, og kakao og grillmat gikk ned på høykant. Det var fin aktivitet og stemning. BT Senja takker for laget.

Kos for små og store. Foto: June Malnes

Veteranene i Tromsø markerte også jubileet. De hadde en forsinket feiring ved å ta en vandring gjennom det gamle Tromsø. Los for turen var Odd Magnus H. Hansen. Byvandringen ble avsluttet på turlagskontoret der Odd Magnus serverte bløtkake og jentene på kontoret kokte kaffe.

Sol- og jubileumsfest ved Eidhuken

Søndag 21. januar var det duket for storfest i Eidhuken på Eidhaugen på Kvaløya. Solfest og 150 årsbursdag for DNT på samme dag krevde litt forarbeid for turlederne Tine og Trond Mikkelsen med hjelpere. Gutta gikk kvelden før opp med utstyr i samme takt med at påmeldingen til festen økte.

Turlederne var tidlig oppe på søndagsmor-

genen og konstaterte at været var perfekt for å se sola. Gradestokken viste 8 blå, himmelen var klar og fin, og vinden hadde løyet. En perfekt soldag med andre ord.

Kl. 0930 kom flere turledere og hjelpere hjem til familien Mikkelsen. Totalt 100 solboller fordelt på 3 pulker var blant utstyret som skulle fraktes opp til Eidhuken denne morgenen.

Da vi var oppe på Eidhuken, ble det fyrte opp bål, grillen ble klargjort og bannere hengt opp. Natursti ble forberedt og premiene var på plass. Nå var det bare å vente på folket.

Det gikk ikke mange minuttene etter at alt var klart før første familie var på plass. Det kom stadig folk til Eidhaugen fra alle kanter. Det kom så mange at turlederne

Gode hjelpere. Foto: June Malnes

raskt bestemte seg for at det i første omgang bare skulle være solboller til barna.

Så kom sola, og bak et lite dis av skyer kunne man skimte den orange kula som alle hadde ventet på. Det var imidlertid ikke bare solen folk ventet på. De minste ungene brydde seg lite om sola, men mest om når Turbo kom. For å lokke Turbo til Eidhuken satte musikksejef for dagen, Iben Mikkelsen på Turbosangen. Da Turbosangen hadde spilt et par runder, kom plutselig Turbo dansende opp til Eidhuken. De fleste barna jublet da de så Turbo, men det var også noen som lurte på om han ikke kunne gå hjem snart. Turbo fikk masse klemmer, og mange ville sitte på fanget og bli tatt bilde av. Stjerneskuddene ble tent og stemningen var god.

Etter at Turbo var dratt hjem, ble det sendt opp kinesiske lykter. Ungene fulgte med på lyktene helt til de ikke kunne se dem lenger.

+ 150 turglade voksne og barn hadde tatt turen til Eidhuken denne dagen.

Da gjenstår det bare å si til sola – velkommen tilbake og samtidig gratulere DNT med 150 års bursdag.

Vel blåst Tine og Trond og alle medhjelpere for dagen.

Av June Malnes
Turleder, Barnas Turlag Tromsø

Vuomahyttene

Gamle Vuoma (til høyre) er 50 år i år

Av Jorunn Mørkved

Vuomahyttene ligger ved Vuomavjavri i Målselv kommune. Opprinnelig var det ei hytte, den nest siste i hyttekjeden som TT gjennomførte på 1960-tallet. Hytta sto ferdig i 1968, året før Gaskashytta. I 1992 ble ei ny hytte innviet, byggeprosessen hadde vært langvarig. Og sommeren 2018 blir den tredje hytta ferdigstilt. Den har hatt en trøblete byggeperiode, som nå er i avslutningsfasen. Det er også bygd et nytt uthus, som bl.a har et rom for firbeinte og deres herre.

Turmuligheter

Den rødmerkete stien gjennom indre Troms er hovedtraseen mellom hyttene. De fleste fjellvandrere benytter denne. Man bør ikke

glemme alle mulighetene som ligger utafor T-stien. Dette gjelder også for Vuoma.

Beliggenheta gjør at man kan nå den fra alle himmelretninger: Fra Kirkesdalen kan man gå gjennom Lappscardet, en lang tur som kan gjennomføres både vinter og sommer. En relativt vanlig trasè er fra Høgskarhus. Den blir ofte brukt av folk som fisker på Anjavannet. Stien fra Frihetsli og Dividalshytta er merka og er sjølsagt den mest brukte.

Om vinteren kan man fra Dividalshytta gå sørover til Havgahytta og herfra dreie vestover, enten gjennom Galguskardet eller Duorro. Disse traseene er lange, men lett-gåtte. Traseen mellom Vuoma og Gaskas er en av de høyest liggende på hyttekjeden, og den byr på ei lang nedkjøring til Gaskas.

Nord for Vuoma ruver Njunis, som med

Foto: Harald Strand

Innover Anjavassdalen

sine 1717 meter er den høyeste toppen i indre Troms. Den kan være et flott dagsturmål. (Fra Frihetsli går det inne i fjellet en en 11 kilometer lang anleggsveg opp til toppen. På slutten av 1980-tallet skulle det bygges en militær radar på toppen. Prosjektet var et uttrykk for den kalde krigen. Det ble aldri avsluttet.)

På sørsida av Vuomajavri ligger det vakre Kistefjell (1632 moh). Også denne fjelltoppen kan være et fint dagsturmål.

Jakt og fiske

Området har helt fra gammel tid vært et mål for jegere og fiskere. På seinvinteren/våren kan det være folksomt både på Vuoma- og Anjavavri og på andre «hemmelige» småvatn.

Området øst for Dividalselva mellom Julusjokka og sørgrensa av nasjonalparken er totalfredet for jakt. Utafor dette området kan det være populært å jakte på fugl og småvilt.

Dyre- og fugleliv

Alle de «fire store» rovdyra finns i området. Spor etter ulv er uhyre sjeldent, gaupespor er også uvanlig. Mange har sett bjørnespor, men bamsefar sjøl er det få som har sett. Jerven er vel den som er det vanligste rovdyret i området i denne delen av indre Troms. Mengden av småvilt varierer i takt med smånagertilgang.

De vanligste fuglene i området er fjellvåk, fjelljo, fiskemåke, lappspurv, heipiplerke og ulike vadere.

Bygging av ny hytte på Vuoma

Nyeste Vuoma. Foto: Sten Magne Andreassen

Av Lisbeth Johannessen

Hyttene ligger i Øvre Dividal Nasjonalpark, i høyfjellsområdet ved Vuomavatnet på ca. 700 moh. De er eksponert for vær og vind, da de ligger åpent til på ei slette vest for vatnet. Opp gjennom årene har området blitt svært ettertraktet for spesielt vinterfiske, etter at det dukker opp den ene fantastiske fiskehistorien etter den andre. Dette har medført at det har blitt mye slitasje på hyttene, spesielt på den eldste hytta som ble tatt i bruk i 1968. I likhet med gamle Rosta og gamle Gaskas, ble også denne hytta bygd av Hans J. Stenvold, Høgstadgård i Dividalen.

Selv om den var svært solid bygd, har det vært nødvendig med flere større reparasjoner opp gjennom årene. Hva gjør vi - restaurere eller bygge nytt? Vuomahyttene var eid av DNT Oslo & omegn Turistforening, og de hadde bestemt at sine hytter der det var mulig, skulle restaureres. Det var dog Troms Turlag som driftet hyttene og hadde lokal-kunnskaper. Det ble noen runder på avgjø-

relsen om å flikke på gammelt, mot å rive og bygge nytt, og det endte med at vårt forslag fikk gjennomslag.

Siden jubileumsåret 2007 har de nye hyttene i TTs rutenett blitt bygd på dugnad, så også var planen for den nye hytta på Vuoma. I og med at vi bygger inne i nasjonalparken, er det strenge restriksjoner på transport til hyttene, og smale tidsvinduer for tillatelse om dispensasjon for transport i forbindelse med dugnadsarbeid. Det har ikke alltid samsvart med når dugnadsfolket har hatt anledning til å stille opp. Når en skal bygge langt inne på høyfjellet, er det ikke bare å slenge på seg sekken og dra av gårde. Dette har medført at tidsplanen for bygginga har sprukket ganske betydelig.

Råbygget ble reist i fjor sommer, og etter nøye overveielser for å ta igjen tapt tid, har prosjektgruppa besluttet at innredningen og ferdigstillingen ikke lar seg gjennomføre som dugnadsprosjekt innenfor gjeldende framdriftsplan og budsjett. Det er inngått avtale med Saltdalsbygg Nord AS om innredningen, og TT søker å ferdigstille hytta innenfor opprinnelig framdriftsplan, vår/sommer 2018.

Er alt sagt om Vuoma?

Hans Prestbakmo i kjente omgivelser

Nei, det er det ikke! Det er alltid noe å si, alt etter hva vi opplever der og da. Det er mangfoldige opplevelser fra dag til dag, og vi formidler dem alle sammen gjennom våre helt spesielle personlige inntrykk.

Det gjelder selvfølgelig ikke bare for Vuoma, men nu tar vi det herfra:

Nærområdet har mye å by på. Tar vi en tur innover Anjavassdalen på sommeren, kan vi treffe på sangsvaneparet som har hekket der flere år på rad. Litt innover i dalen kan vi peile oss inn mot en stor stein som vises på lang lei og fra alle kanter, sommer som vinter. Det var en offerstein i gamle dager.

En annen offerstein kan vi se fra hytta på andre sida av bukta over elva. Vinterstid har isfiskere funnet ly bak en oppreist «steintavle» for å lage mat eller å gjøre sitt fornødne. Sommerstid viser det seg et helt annet bilde: steinen står midt i en oval steinsetting hvor det på den ene sida er frodig gress, og på den andre sida er det mer grusete.

Vatnet er aldri kjedelig. På vindstille dager speiler fjellet seg i vatnet, mens en stille høstkveld med fullmånen over Duorovaggi er det

månen som pynter opp og lager stemning.

På seinvåren, når isen sprekker opp, er det mange slags ender som kommer og venter på at vatnan lenger oppe i fjellet blir isfrie. Da kan det gå livlig for seg i råkene inn mot land.

Det kan være magisk på høsten, når landskapet inntar brune og flammende høstfarger, og fjelltoppene har fått det første snødrysset på seg. Det kan forsterkes når en regnbue hvelver seg over landskapet.

De mørke kveldene byr på stjernehimmel og nordlys når vi er heldige.

Har vi blitt både kalde og blaute, står hytta og venter på oss for å gi ly og varme. Vinterstid tar det litt lengre tid å få varmet opp, kan hende vi må slå floke og danse litt før hytta og tær er tint opp. Det er en del av opplevelsene, tross alt.

Ekstra trivelig blir det når vi kan følge med på elementenes herjinger gjennom vinduene med en god kopp kaffe eller te i handa.

Joda, Vuoma er mer enn isfiske eller mål på lange sommer- og vinterturer.

Av Hermien Prestbakmo

Transport av materialer og ved inn til hyttene på 60–80-tallet

Kløvhest m Njunis i bakgrunnen

Kløvhester kviler ut etter en tung transport

Jorunn Mørkved

Det har skjedd mye de siste 50–60 årene når det gjelder transport av materialer og ved inn til hyttene. Etter 1960 var det Kløvkompaniet og Ingeniørkompaniet som sørget for ved- og materialtransport. I tillegg sto de for bygging av flere av bruene langs hyttekjeden. Transportene var slitsomme, men på tross av det gikk de til jobben med glød og entusiasme. Da Kløvkompaniet ble lagt ned (i 1984), var det andre avdelinger i Forsvaret som overtok transporten.

Hans Kristian Overrein deltok på Kløvkompaniets materialtransport da Vuomahytta skulle bygges i 1968. Han var tilbake mange år seinere og skrev følgende i besøksboka på Vuoma: *Det var en tung transport. Mye snø og trått føre gjorde det til en kraftanstrengelse for hester og soldater. Men*

det var sol og flott vårvær. Mye bygningsmateriale skulle fraktes innover fjellet forbi Anjavatnet og opp til Vuoma. De måtte kjøre flere vendinger opp Høgskardet med lette lass. Derfra ble det lagt mer på sledene. Totalt kunne det være 10-15 hester og noen flere soldater og befal var involvert i Operasjon Vuoma. Transporten gikk smertefritt, men mange ble solbrente i den sterke vårsola.
(Kilde: Fjellvåken nr 3 2009)

Folk i TT hadde god kontakt med Forsvaret, spesielt Kjell Vangdal (tidligere formann i Troms Turlag).

Fra ca 1980 ble mesteparten av ved- og materialtransporter utført med bandvogn. Som regel var det pensjonister som stilte opp som kjentmenn. Var det dårlig vær, hendte det at vedkommende gikk foran bandvogna. (Dette var før GPS var kommet i bruk). I spesielle tilfeller var det helikopterlift.

Torbjørgh Østgård – 90 år

Av Jorunn Mørkved

1. februar i år fylte æresmedlem i TT Torbjørgh Østgård 90 år.

Bursdagen ble feira slik det bør gjøres når jubilanten fortsatt er en sprek nittiåring. Veterangruppa arrangerte kaffeslabberas på turlagskontoret et par dager før den store dagen. Der møtte det opp over tretti personer som ville gjøre stas på Torbjørgh.

På selve bursdagen var det åpent hus i Holtsneia. Flere gode hjelpere med datter Ellen i spissen sto for bespisning og organisering. Og det ble en skikkelig verdig og hyggelig markering av at vår alles Torbjørgh fortsatt er i bra vigør..

Torbjørgh er målselving, men har bodd i Tromsø i størstedelen av sitt voksne liv. Familien flytta til byen i 1957. Ikke lenge etter var hun på sitt første årsmøte i Tromsø og Omegn Turistforening. Den ble styrt av en hard kjerne av godt voksne menn, som ikke helt skjønnte hva kvinner hadde å gjøre i laget. Det «gikk seg til» da Turistforeningen gikk i gang med å anlegge hyttekjeden i indre Troms. Torbjørgh og mannen Odd deltok på dugnader i forbindelse med bygging av hytter og bruer og merking av TT-stien. Allerede i 1963 påtok de seg tilsynsjobben på den nye Rostahytta. Da Vuomahytta sto ferdig i 1968, ble de tilsyn der. Seinere ble de på nytt tilsyn på Rosta, med påfølgende ny runde på Vuoma.

Engasjementet i turlaget førte til at de var turledere på et utall turer gjennom mange år.

Den sterke tilknytninga til TT førte til at Odd påtok seg formannsjobben i TT i 1972-74. Odd arbeidet bl.a mye med å få bygget

Torbjørgh og Odd med hunden Spits slik vi ofte møtte de på fjellet. Foto: Lisbeth Johannessen

bruer langs hyttekjeden.

Torbjørgh var formann i perioden 1982-86. Hun var den andre kvinna som var formann i laget. (Den første var Anna Jaklin, som ledet laget i perioden 1972-74.) Hun var den første leder i Vererangruppa, som ble dannet i 1998.

Torbjørgh var med og forhandla fram tomta til Blåkollkoia.

I hennes formannsperiode ble tomta til Ringvassbu kjøpt. Prisen var akseptabel ut ifra at tomta lå i ei «steinrøys». Det ble inngått avtale med samene slik at bruken av hytta ikke skulle komme i konflikt med reindriften.

For oss som begynner å dra på årene og har vært medlemmer i turlaget lenge, er Torbjørgh et solid forbilde. Man traff ofte Torbjørgh og ektemann Odd (han er også æresmedlem) på fjellet, han med fiskestang, hun likte best å vandre rundt. I de seinere årene har hun nok ikke vært å se på fjellet i indre Troms, men hun har stilt opp på årsmøtene og gitt uttrykk for meninger om mange saker vedrørende turlaget. Hun deltar også på Veterangruppa sine møter.

Bestemødre på tur fra Knivskjellodden til Sicilia

Rapport frå 3. etappe: Altevatn-Sulitjelma

Avmarsj fra Altevasshytta

Tre gode turvenninner flyr til Bardufoss 17. april 2017 og får transport inn til Altevasshytta av ein god ven der nord. Sola skin, snøen er kald og fin. Framkomstmiddelet vårt er framleis ski, men i år utan pulk og telt. Vi vil leggje ruta på svensk side, gjennom Abisko, Sarek og Padjelanta, og der ligg hyttene tett i tett..

1. dagsetappen er over til Lappjordhytta, umerka rute og ca 24 km. Godt på veg i oppstigninga mot 1000 moh. tettar veret seg til, vi ser snart ikkje meteren framfor oss, ingen

terrengdetaljar kjem til syne. Utan GPS gjer vi det einaste rette,- vi snur, slit med å følgje våre eigne spor tilbake, men kjem oss omsider trygt inn i Altevasshytta som framleis er varm etter oss. Det blåser opp utover kvelden,- godt å sleppe overnatting i vindsekk tenkjer vi.

Neste morgon vaknar vi til lettare skydekk og brukbar sikt. Vi pakkar sekkane på nytt og legg i veg med godt humør og god glid. Med kart og kompass finn vi rett lei, men slit litt i nedstigninga til Lappjordhytta. Vi saknar ein varde over skogrensa som kunne synt oss den rette

veg! Men etter litt att og fram, får vi hytta i syne. Det gjer godt å komme inn etter ti timar på marsj. Medbrakt sjøltørka middag smakar, og snart er vi i soveposene.

Dag to er ein lang transportetappe over Torneträsk til Abisko. Veret er ustabil, og i periodar er det som om vi går i ein stor mjølkekartong. Da er kompasset godt å ha for handa! Men så, - på ein blink skin sola frå blå himmel, og vi rastar mens snøskutarar krysser rundt oss i alle retningar. Denne trafikken kjem til å følgje oss vidare sørover på svensk side. Vi er overraska over dette fenomenet! Natta tek vi på Abisko Vandrarheim og nyter god mat og drikke!

Tredje dagen starter vi på leia sørover langs Kungsleden. Veret betrar seg, og vi har lange periodar med sol på veg mot Abiskojaurestugan. Vi nyt dagen, ingenting hastar. Einaste utfordringa er det varme føret, vi må gå med feller for å få feste. Kungsleden er godt merka, og det er overraskande mykje folk ute. Når vi kjem fram til stugan, er det kø i resepsjonen. Vi får tildelt ein «kupé», organiserar oss, og nok ein middag av vår medbrakte meny blir fortært i hyggjeleg lag med svenske skientusiaster. Praten går!

Neste dag må Greta snu halvvegs på dagsetappen (planlagd retur), og vi to andre held fram mot Alesjaurestugorna. Veret bedrar seg, og det er fint føre. Hyggjeleg vertskap møter oss, vi får eige rom, badstu og dusj, og vi er klare for nok eit godt måltid. Neste dagsmarsj er lang, 25 km til Sälkastugan.

Vi vaknar til blå himmel og sol. Det er 25 kilometer til Sälkastugorna. Vi får sterk vind i stigninga opp mot skaret Tjåktjajattja, ca 1100 m.o.h., og det er godt med ei pause i vindskyddet. Nedkøyninga i Tjåktjadalen går med flotte svinger i mjuk pudder, Sälkastugorna skimtast i det fjerne. Nok ein triveleg stugvert tek i mot, vi får bo i den gamle hytta frå 1930-talet, den har sjel

Matpause på Torneträsk

Starten på Kungsleden

På veg mot Haukajavre. Kebnekaise i bakgrunnen.

i veggane. Vi kan t.o.m. få kjøpt ei øl til middagen. Fest!

Neste dag tar vi av frå Kungsleden og går vestover mot Haukejaurestugan. Veret er fint, og det er lett å orientere seg i terrenget. Nå blir det færre skiløparar og desto fleire motoriserte turistar. Vi har Kebnekaise i sikte i austleg retning, eit magisk isslott! Vi møter to unge jenter frå Tromsø. Dei dreg tunge pulkar, kjem frå Katterat på norsk side og er tydelegvis godt kjende i området.

Vi glir lett innover flate vidder og får snart hytta i sikte. Her er det fullt av folk, men ikkje eit skipar å sjå! I staden er det ein imponerande skuterpark rundt hytta. Det er svensker på ferietur langs skuterløypene. Vi blir møtt av stugvertene med varm drikke og nybakte mandelkaker! Skuterfolket er eit triveleg folkeferd, og vi nyttar høve til å få informasjon om ruta vidare søraustover. Med utsikt til fortsatt fint ver og godt føre bestemmer vi oss for å gå direkte til Ritsem (ca 35 km) neste dag.

Vi er tidleg oppe og har skia på beina kl. 08.00. Sola smiler mot oss, vi har strålende føre og følgjer skuterspora over fjellet. Ikkje ein skiløpar å sjå, berre breie harde skuter-gater så langt auga rekk...Vi er framme i Ritsem kl 17.00 og får rom på Vandrarheimen. Her får vi nett og kan gje melding heim om at alt går som smurt. Neste dag er det nok ein lang transportetappe over vatn, Ritjemjaure. Da vi får tilbod om plass på en skutertransport over til Akkastugorna neste dag, takkar vi ja! (Det blir jo nok av kilometer på ski!)

Neste dag startar vi altså med ein 30 minuttar lang og kald skutertransport. Etterpå er det godt å ta skia på beina og leggje i veg mot Låddejokkstugan. Toppene i Sarek Nasjonalpark har vi nå på venstre side, eit vakkert syn. Vermeldinga er god, og vi fryder oss over vakker natur og god glid. Det er lange flate vidder innover, Padjelanta Nasjonalpark har strengare reglar for sku-

Sarekfjell

terkøyning, og vi kjenner ei lette over mindre motordur. Dagen blir lang, og vi er godt slitne når vi entrer hytta. Padjelantaleden kalles «gasolledan». Oppvarming med gass er nytt for oss, (vi saknar vedovnen), men etter litt fomling får vi det til å virke. Innetemperaturen blir god.

Vi set lett til livs ein treretters middag og får ei god natts søvn etter ein etappe på omlag 37-38 km. Vi hadde ikkje finrekna kilometer på førehand!

Neste dag vil vi kome oss over til Staloloukta og har ein «snill» etappe framfor oss. Vi tek oss derfor god tid til morgonkaffen og i tillegg litt massasje av stive muskler frå styrkeprøven dagen før. Vi har ein god stigning i starten, tek det roleg oppover lia, vel vitande om at veret vil halde seg, og at vi har god tid fram til stugan. Sekkene kjenns ikkje lengre så tunge. Vi unner oss ei god lang pause i solveggen ved Arasluoktastugorna før siste etappe rundt Stuor-Titer mot Staloluokta. På turen treff vi på både elg, rev og ryper. Vi er inne i reinens rike, og det er merkbart mindre skutertrafikk. Det er godt å kjenne meir på stillheita.

Ved hytta møter vi to samer som har som oppgåve å kontrollere gassanlegga på hyttene. Venninna mi kjenner seg tryggare, ho har litt angst for denne gassen! Vi får ein

Målet er nådd!

triveleg prat i ettermiddagssola. Når vi studerer kartet, ser vi at vi i løpet av neste dag vil passere riksgrensa og nå fram til Sorjushytta på norsk side. Vi nærmar oss endepunktet for årets eventyr.

Neste dag er vi i gang i god tid, været er det same, og vi nyter eit stabilt blå-voksføre. Nå er det ikkje lengre skuterspor å følgje, og vi legg våre eigne spor innover dalen mot Staddajåkkstugan der vi tek ei lang lunsj-pause i sola. Vi møter ei ung svensk jente som går saman med ein flott malamute og dreg tung pulk. Er det berre jenter som er ute på tur? Vi passerar etterkvart Sorjusjaurestugan på svensk side, veit frå kartet at vi krysser riksgrensa men ser inga grenserøys. Rart?

Vi når fram til Sorjus i god tid og kan nyte ettermiddagssola på altanen. Vi registrerar med glede at vi er tilbake på ei skikkeleg norsk turisthytte med vedovn, fine furumøbler, gardiner og sofakrok. Det nyter vi!

Spiser godt, treng ikkje spare på maten nå, i morgon er det berre ein rask formiddagstur ned til Sulitjelma.

Siste dag: Vi ser føre oss ein tur på omlag tre timar, og vi veit at det går ein buss mot Fauske i 15-tida. Turen vert noko meir strabasios, og det tek 4,5 timar før vi er nede. Undervegs nyt vi synet av Suliskongen og omliggjande toppar. Vi får ein overraskande sterk vind i mot, og sia løypa ikkje er merka, roter vi litt att og fram før vi finner den rette traseen ned dei bratte liene mot Ny Sulitjelma. Her kjem vi inn på anleggsvegen, og da suser vi greit ned mot endestasjonen, ferske rundstykker på Coop'n og buss til Fauske klokka 15.15.

Nå gjeld det å kome seg på nattoget sør-
over! Takk for nok eit flott Nord-Norgeeventyr. Vi kjem tilbake.

Av Mai-Evy Bakken

Bedre bilder, enkelt og greitt

Gjør det enkelt og unngå «rot» i bakgrunnen. Her topper Kjell-Magne Johnsen ut på ryggen til Søndre Småtind (Djevletanna) på Kattfjordeidet.

Lek! Ikke ta det så alvorlig. Her viser leder i FSG en god porsjon selvironi når han poserer med heimelaga solbriller på isbre.

Det er ikke snakk om å ha det beste kameraet. Eller det dyreste. Det er snakk om å lære seg å bruke det du har på best mulig måte. Og det er et par ting du bør ha i bakhodet for å ta bedre bilder på en enkel måte.

Det beste lyset

... får du om morgenen og på ettermiddagen når sola står lavere på himmelen. Da kommer lyset inn fra sidene, og du får mer dynamikk og smell i bildene. Varmere lys er det også på ettermiddagen. Så ikke bare er det finere å nyte ettermiddagslyset fra en fjellrygg eller fra kajakken, det blir bedre bilder på den tida av døgnet også.

Få sola i ryggen

Skal du ta bilder i motlys, så må du bruke blitz for at ikke den du tar bilde av skal bli helt mørk på bildet. Og skal det bli skikkelig bra, må du være dyktig med blitz. Da er det enklere å snu deg så du får sola i ryggen eller bak fra en av sidene. Resultatet er at motivet ditt blir flombelyst på en helt naturlig måte. Husk at sola er den sterkeste og beste blitzen

Utnytt morgen- og ettermiddagslyset. Det er mye mer glød og farge i lyset tidlig og seint når sola står lavt på himmelen.

du får tak i. Den er gratis, og den er lett å bruke.

Rolig bakgrunn

Ikke fall for fristelsen til å få med alt på bildet. Det enkle er som regel det beste, og du får bedre bilder når du fristiller motivet ditt. Med det mener jeg at hovedmotivet bør ha en rolig eller nøytral bakgrunn, som f.eks. himmelen. Tar du bilde av en kompis foran en haug med trær eller ei fjellside, blir det fort et rotete bilde. Beveg deg litt til sidene og prøv å få han eller henne mot en rolig bakgrunn. Da har du fort et bedre bilde.

Lek!

Ha det gøy, fleip med de du tar bilde av og lag litt show. Det blir det bestandig artige bilder av! Og bruk sommeren til å eksperimentere med kameraet ditt. De gode bildene du sitter igjen med etter sommeren vil vi gjerne se på trykk i Fjellvåken til høsten....

Av Jan Fredrik Frantzen

Denne artikkelen sto i Kveita nr 2/2012

Turbosangen blir til

Det hele begynte med at jeg stusset over at Turbo den blå fjellreven som var så flott, og som alle ungene elsket, ikke hadde en egen sang. Dette måtte vi prøve å gjøre noe med. Så en februar dag for to år siden ble Turbosangen skrevet. Ja, den ble skrevet da, og så ble den lagt bort. Sangen var ikke bra nok, melodien det samme. Etter ca. 8 måneder ble den tatt frem igjen. Den ble fikset litt på her og der, og så var den ferdig.

Under frokosten hjemme i begynnelsen av oktober dristet jeg meg til å synge sangen for min datter Julie. Hun synes selvfølgelig at mammaen hadde diktet verdens fineste sang. Jeg var imidlertid ganske kritisk, så jeg sa at hun ikke fikk si noe om dette til noen. Da vi gikk opp trappa til skolen, sang Julie på refrenget, og jeg måtte si at hun ikke fikk lov til å synge på den. Julie svarte da: «Mamma, hva skal jeg gjøre da? Den sitter jo fast i hodet mitt».

Min gode kollega gjennom 10 år, Geir Simonsen, var nestemann ut som skulle få høre om sangen. Han mente sangen var flott og fengende og ville at vi skulle spille den på premieutdelingen for «5 turer med Turbo». Jeg endte til slutt opp på turlagskontoret hvor sangen ble sunget for Mia og Lin. I stedet for at denne såpass dårlige ideen fra Geir ble stoppet av damene på turlagskontoret, ble det imidlertid full fyr. Mia og Lin var helt enige om at denne sangen måtte spilles på premieutdelingen. Som sagt så gjort. Julie sang og Geir spilte gitar.

Etter premieutdelingen sa samboeren min, Ole, at han syntes at jeg skulle gå videre med sangen. Det avfeide jeg tvert, men etter hvert som dagene gikk, kom det spørs-

mål om tekst og melodi på sangen. Da var kanskje ikke Ole sin idè så dårlig likevel. Jeg hadde jo INGEN interesse av å stå å synge sangen til kreti og pleti selv.

Sverre Simonsen, sønnen til Geir, ble nå kontaktet. Jeg spurte han om det lot seg gjøre å spille inn sangen og muligens en musikkvideo. Sverre var positiv og stilte gjerne opp på møte sammen med meg for å diskutere saken videre, men vi måtte ha en fotograf. Jeg kontaktet min padle-kompis Harald Albrigtsen, som tipset meg om at Erling Bjørklund var en mann som kunne sine saker og som nå nettopp hadde fått god tid.

Erling ble kontaktet, og vi hadde et møte på turlagskontoret. Både Sverre og Erling var enige i at dette måtte vi få til. Saken ble videre tatt opp i Barnas Turlag sitt styre, hvor samtlige var enige i at dette måtte vi prøve å få til.

1. oktober 2017 hadde vi 1. filminnspilling i Telegrafbukta. Været var nydelig, 19 grader og sol. Erling var på plass med kamera og nødvendig utstyr, ungene var klare i sine grønne Turbo t-skjorter, og for filmens skyld var det noen som beholdt Turbo-pannebåndene på.

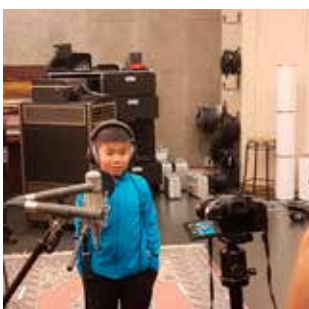
Ungene sang Turbosangen, Erling instruerte og filmet, ungene sprang, hoppet, danset og møtte Turbo - og så måtte vi gjøre det en gang til, og en gang til.

22. oktober var det kommet snø på fjelltoppene, sola skinte fra skyfri himmel. Nå skulle vi filme for 2. gang. Denne gangen opp sherpatrappa og oppe på Fjellheisen. Ungene gikk opp og ned, frem og tilbake, de sang, danset og var fantastisk flinke.

Et morsomt innslag i filmen skulle lages, og det er her Joakim i filmen drar opp miksmasteren.

Sherpa-trappa opp til Fjellheisen

Det ble laget video til sangen. Foto: Jume Malnes

23. november gikk Barnas Turlag i studio. Sverre og alle hans medhjelpere hadde ordnet alt klart. Julie og David kom en time før selve koret og sang inn sine vers. Så kom resten av koret, og du verden så bra det ble! God trøkk i ungene som virkelig hadde øvd på lekse si. Det svingte så bra at Sverre var fornøyd etter et par tre gjennomføringer. Sangstjernene syntes dette var kjempeartig. Å ha på headset og synge i mikrofon med fotograf Erling susende rundt seg var superkult. Men det varte litt kort, var konklusjonen fra kormedlemmene.

Da hadde jeg og ungene gjort vårt, og nå lå resten av jobben i hendene på Erling, Sverre og gutta i studio.

Det er ingen tvil om hvor flinke ungene har vært. Det er heller ingen tvil om hvor flinke Sverre, Erling og resten av gjengen har vært. Vi har vært mange som har dradd i samme retning. Mia på Turlagskontoret har stått på og fått sangen og filmen inn på TIFF (Tromsø Internasjonale Film Festival). Her hadde vi verdenspremiere på storskjerm ute på torget 18. januar kl. 1700.

OG ikke nok med det, Turbosangen har nå blitt DNT sin offisielle Turbosang, hvor det i tillegg er laget en egen Turbodans.

Hvem hadde trodd at denne lille tanken om en Turbosang skulle ende med både sang, film og dans? Jeg er stolt over hva vi i Barnas Turlag Tromsø har fått til. Det er en glede å kunne gi sangen i 150 års bursdagsgave til DNT. Jeg håper at sangen fester seg på hjernen til alle turglade store og små i 150 år fremover.

Av June Malnes
turleder, Barnas Turlag Tromsø

Dividalen senhøst 2017

– mor og datter på langtur

Høstferien 2017. Det var meldt fortsatt bra vær i en ukens tid framover i indre Troms. Mamma og lille Louise på 20 mnd. var hjemme i Tromsø, mens resten av familien dro på en storby-ferietur til utlandet.

Dette var sjansen til å få en ny opplevelse for meg og Louise. Denne gangen var planen å dra på en 6 dagerstur med henne i bæremeis. Meisen jeg valgte hadde mulighet til masse ekstra oppakning i tillegg til barnet. Jeg har aldri gjort dette før, men vært mye på tur med jenta i friluft, kano, telt, sykkel, diverse hytter og lavvoer. Så at hun trivdes i naturen, var det ingen tvil om. Men nesten en hel uke alene i Dividalen? Jeg hadde både plan A, B og C klar og var innstilt på både kun dagsturer eller å snu i tide.

Området jeg valgte var ved Øvre Dividal Nasjonalpark, med utgangspunkt i Dødesvannet (Devddesjavri).

Bilen ble parkert ved demningen, og så lastet jeg opp bæremeisen med alt jeg trodde jeg ville trenge: BLEIER, klær, soveposer, liggeunderlag, primus, mat, drikke og SJOKOLADE og telt. Alt, i tillegg til min aller beste turvenn, hadde altså plass i meisen. Og tilsvarende tung var den – men slik er det jo alltid når en starter på en lengre tur. Så dette ville gå seg til, kroppen venner seg til, og maten vil bli fortært, så sekken blir jo lettere for hver dag.

Dag 1 var en tilvenning og kort tur til Devdisbua (åpen koie, eid av Statskog), som ligger en liten time fra parkering ved demningen. Og bra var det, da vi måtte gjennom en god del myr, der den nærmest gjengrodde stien gikk. Alternativ tørr rute er noe lengre

oppe, men da burde man ha vært ved bua før. Bua ligger nemlig dypt inni skogen og det er lurt å følge stien selv om beina blir søkkvåte. Til gjengjeld er det bra ovn der inne og den blir fort varm.

Den dagen gikk til orientering i nærområdet og deilig tyttbærplukking.

Dagen derpå sto jeg foran valget om å gå over fjellet til Rostahytta, en lang og tung tur, og stigning mesteparten, eller gå til den samiske landsbyen ved Cievccasjavri, som var en dagsmarsj på ca. 14-15 km. Ettersom dette var dag 2 og kroppen og lasten tung å forsere gjennom dette myr- og lynglandskapet, gikk valget for et besøk hos samene. Der skulle det være en åpen avdeling til en av de mange hyttene som etter hvert har blitt bygd i «landsbyen».

Vi startet tidlig, kl.8:30, hadde noen små pauser mens vi kom oss opp i høyden. Der var det ikke så mye kupert landskap og mindre myrpassasjer.

Kl. 15:30 kom vi fram til den mennesketomme «byen». Ikke en eneste sjel vi kunne ha spurt etter «hytta». Dette medførte en større leiteaksjon. Etter ca. 1,5 times leiting var jeg nærmest ved å vurdere telt i stedet, men hadde fortsatt noen hytter igjen som jeg ikke hadde sjekket. På hytte «101», tydeligvis Forsvaret sitt bygg, fant vi lykken: et bitte lite krypinn med ovn, ved og noe som ligner en seng for en person. Natten ble forholdsvis kald og det regnet litt. Vi våknet til lavt skydekke og regn på morgenen, og hadde det ikke travelt med å komme oss på den 6 km lange turen til Dærtahyttene. Vi startet vel midt på dagen, tilpasset akkurat en periode med sol og nydelig værstemning. Dette var dag 3.

Hyttene ved Dærtahyttene var ikke besøkt og vi

forble de eneste på denne lørdagen. Vi koste oss i den store hytta med krabbeleker på gulvet, «kom å ta meg» og den type aktiviteten, mens det regnet ute. Hilste også på en liten edderkopp som «bodde» under sofaen.

Temperaturen var sunket til under null grader neste dag, men skyfritt og flott.

Jeg hadde i forkant lest at det ikke var helt ufarlig å gå via BUOSSIR (betyr hissig eller sint kjerring) til Rostahyttene. Det sto i hytteboka at folk hadde snudd, andre valgte å gå rundt via Store Rosta og Moskan-hytta, da dette var tryggere mhp værskifte.

Jeg tenkte at jeg gir dette et forsøk og var heller innstilt på å snu istedenfor å gå den lange veien langs hele Rostaelva og Store Rosta, der det muligens også var tyngre å gå. Fra Dærta til Rosta er det tross alt en tydelig sti som er velbrukt. Det var 17 km dit.

Sekken hadde nok blitt en del lettere eller kroppen sterkere, i hvert fall gikk det utrolig bra. Langsamt og tungt i oppoverbakkene, og deilig avslappende frem- og nedover. En babyjente i sekken som var blid når hun var våken – og enda blidere når hun sov. Og hun sov veldig godt og lenge i den friske fjellufta. Jeg tullet henne inn i en barnesovepose, der en kan ta av fotdelen, så føttene kom ut på hver sin side av meisen. De var viklet inn i en tykk dunjakke og holdt dermed varmen som trengtes når vi gikk over BUOSSIR. Det var nokså vindstille, men jeg skjønnte godt at dette kunne snu rask. I starten var det kun stein så langt øynene kunne se. Og heldig at vi slapp unna «whiteout» og bruk av ekstra utstyr. Her spaserte vi den fine stien med nydelig utsikt mot alle kanter. Snart fikk vi se Rostadalen, som åpnet seg stor og majestetisk foran oss. En god del nysnø gjorde at landskapet hadde preg av svart-hvitt. Samme farge som rypeflokkene vi møtte på. Fint å kunne møte noen dyr på vei. Vi hermet etter deres lyder og kom dem veldig nære,

helt til de fløy forskrekket opp med kaklende og kjeftende rypelyder. Min lille jente syntes dette var meget spennende og speidet utover der de fløy. Hun prøvde lenge å etterligne disse. Artig å ha en så glad unge bakpå!

Men turene var jo lange, og hun ble jo lei hun også, innimellom. Men da jeg sa at «vi skal til hytta» så ble hun avledet og repeterte de neste 10 min «hytta, hytta, hytta....».

På et tidspunkt på denne etappen stoppet vi og laget mat med primusen. Da hadde vi ca. 9 km igjen til Rostahyttene. Jeg så på henne at hun måtte få en avveksling fra å sitte bakpå i meisen. Det begynte også å blåse litt mer. Her var jeg glad for at jeg hadde tatt med bæreselen. Hun ble lastet fram på magen min og nærmere inntil meg i bæresele, slik at hun ikke var så utsatt for evt. vind. Dette gav meg også en variasjon mhp vektfordeling og avlastning. Hun sov med en gang på min mage/bryst og fortsatte med det nesten helt fram til hytta. De siste 5 km var kun nedover på en enda nydeligere sti. Etter nesten 8 timer nådde vi fram til Rostahyttene, akkurat før sola gikk ned.

Her var vi også til å begynne med de eneste gjestene etter at barnefamiliene hadde dratt.

Men så fikk vi hilse på to sene gjester som ankom hytta lenge etter at det ble mørkt. Enda en mamma med sin datter! Den eneste forskjellen var vel at mamma var nærmest 80 år og dattera ingen baby lengre! All honnør altså. Og ikke nok med det: de hadde gått over 30 km den dagen. Begge var på en tilsvarende tur som meg og mitt lille barn, bare i omvendt retning. Både mødre og døtrene hadde det kjempeartig i Jubileumhytta denne sene kvelden.

Dag 5 hadde igjen to alternative ruter:

Plan A: Gå ned til bygda ved Tverrelvmo og haike eller ordne taxi til bilen ved Devddisvatnet

Plan B: Gå over Aslatcahca ned til Dødesskogen (Devddisvuopmi) og overnatte i en av de gammene som (kanskje) sto der enda, eller telte.

Været var fint – så da ble det plan B. En lang, lang tur utenfor sti og varder. Men kart og kompass pluss GPS fikk nå endelig også sin tur og hjalp oss å orientere i rett retning.

Her var det i overkant av 20 km vi hadde som dagsetappe, men det viste seg at det var lettere enn terrenget som jeg tolket utfra kartet. Mange små sjøer var tørket helt ut, og ellers var underlaget greit å gå på, tørt og fint på denne nedbørfattige høsten.

Målet vårt var en geitgamme som ble gjenoppbygd på slutten av 90-tallet. Området er spennende med mange minner fra den tid samene hadde fast beiteplass i området. Nydelig bjørkeskog og ganske store sletter der de hadde sine boplasser.

Hans Prestbakmo beskriver området og historien rundt den samiske boplassen i sin utrolig interessante bok «Natur, tanker og mennesker i grenseland». Og siden området han beskriver lå på plan- B- turen, måtte det utforskes. Men igjen - så sto vi foran en liten leiteaksjon etter denne nevnte gammen. Vi kom til restene av den fraflyttete samiske boplassen. Dette var blant annet «skolegammen», «mat-gammen» og andre rester... Men det var da også en liten intakt gamme, som var så koselig da vi først krøp inni den, at vi bestemte oss for å tilbringe natten der. Romsligere enn mitt telt, og trolig varmere enn den større gamme som vi ikke fant. Vi fikk senere vite at dette var geitgammen og at den gammen vi lette etter, var lengre opp i bakken. Det ble en litt spesiell natt å sove der geitene fant ly for vær og vind, men det gikk greit.

Dag 6 startet med å leite etter et passende sted å passere Dødeselva (Devddesjohka) som munner ut i Dødesvannet. Variert vannstand og strømning, men jeg fant en grei passering der det var lite vann. Vannet var selvsagt veldig kaldt, men vi hadde som mål å stikke innom Devdisbua for å tørke sko, spise og varme oss før vi skulle avslutte turen ved bilen.

En drøy kilometer fra Dødeselva ligger hytta, fortsatt midt i skogen. Men siden vi hadde hatt en liten dagstur i forkant på dag 1, kjente vi oss igjen i området. Vi fant Devdisbua med en gang! Det ble en 2 timers pause der, før vi gikk resten av veien til bilen.

Nå gjentok min lille turjente «min bil, min bil, min bil...» da jeg sa at dette er siste mål før vi dro hjem igjen til resten av «flokken»..

Tanker etter turen:

Denne turen ble til undervegs, ingenting var planlagt – og jeg er veldig takknemlig for at vi fikk oppleve en slik nydelig tur i lag. Selv om min datter var veldig liten, så gikk dette overraskende bra. Hun trivdes godt i meisen og visste å underholde både seg selv og mammaen sin. Jeg er sikker på at min datter vil huske denne turen for resten av livet sitt.

Vi snakker mye om denne turen og mye tyder på at hun skjønner hva jeg snakker om. Hun ler fortsatt over de samme vitsene og har tydelig lært seg hva man gjør ute på tur. Hun leker for eksempel at hun lager bålet selv, hun blåser i bål osv. Hun har lært seg hvordan ei myr ser ut, selv om den er snø- eller isdekket, og mange andre ting hun «tok med seg» fra denne turen.

Jeg håper at det å dele slike historier, kan inspirere andre bæreglade familier til både små og større turer med sine små.

Turhilsen fra Elke og Louise

Av Elke Klemowicz

Vårtur over Dittitindan

Blant Dittitindane

Noe av det beste jeg vet er å gå først. Da kan jeg legge sporet og eller løypa som jeg vil. Stien er jo fristende, og den fører fram til målet i fall den er merket og skiltet. Men da er det ikke så spennende. På ski er det lettere å lede ut av leia og svinge rundt en kolle eller haug. Av min far lærte jeg om damplokomotiver. Han hadde studert jernbaneteknologi på høyskolen. Saken er den, sa far, at damplokomotiver er sterke og kan kjøre opp brattte stigninger, men de er ikke så flinke til å bremse. Derfor er stigningene slake, og sporet bukker seg opp gjennom dalene jevnt og trutt. Passe bratt til at det er forsvarlig å trille ned igjen uten å løpe løpskt! Så på veg opp bakker legger jeg sporet i buktende svinger og vinner stadig høyde. Jeg går utenom en bratt kneik og leter etter stignin-

ger der det flater ut. Men så er det bare å håpe det er skikkelig bratt på andre siden med en feiende unnakjøring som lokomotivet aldri fikk.

Det var blitt juni i 2010. Jan Thomas og jeg dro til Altevatn for gå på tur til Lappjordhyttene. Vi hadde planer om å gå over Dittifjellene vest for Salvasskardet. Du skal ikke studere kartet lenge før du ser mulighetene til en vakker høyfjellstravers over Kjeleelvtinden, Giebmecohkka og Riksocohkka. Her tok jeg ledelsen, tenkte på damplokomotivet, og la i veg i slake stigende svinger uten å bryte på eller miste høyde. Vi kryssa Dittiskardet og la opp via 1399. Det er litt lengre enn den strake vegen, men så gikk det til gjengjeld så lett og med god framdrift. Det kan hende du vil mene vi er

Skitur i juni kan by på mye bæring

Riksodalen

Retur i Salvasskardet

langt ute av kurs når vi kan se nesten rett ned i den trange Sördalen fra Kjeleelvtinden, men utsikten betaler seg. Og derfra er det fin cruising bortetter på en bred rygg, minst hundre meter bred. Men spenningen steg, for vi visste at det var smalt og bratt borte ved Riksoriehppi. Der skulle vi opp egga til Ruovdoaivvit. Alt om damplokomotiv måtte settes igjen. Skiene kom av og så ble det lett klyving opp til 1550. Det var tredje femtenhundremeterstoppen på turen, og humøret var det beste. Husker jeg ikke feil, var det et lite stykke bart fjell ned fra 1550. Det lå som store steinskiver vendt ned mot dalen i vest, mens det var stup mot øst. Vi gikk ned der langs egga. Tanken på å renne ned breen innst i Riksoriehppi hadde vi slått fra oss - enn så fristende den så ut. Vi var kommet ut på Savzanjuni og kunne endelig sette utfor nedover mot Lappjordhytta. Alt om togskiner, slake stigninger og løpske lokomotiver ga vi blaffen i. Våt vindpåvirka skare med god glid og ruflete snø ga underlag for en rasende rasling, risting og skrubbing under stadig større fart. Men vi ga oss ikke så lett, sto på og gjorde tapre forsøk på telemarksvinger og ditto parallellsvinger, skjønt en og annen plogsving ubønnhørlig måtte settes inn når uventede groper eller steiner kom i vår veg. Vi fikk kjørt oss, lår og legger skalv. Det svei i låran. Ja, du kan si det sånn at det var som om melkesyra skvatt. Og så endelig kunne vi suse ut på sletta nedenfor Gurttejavri og puste ut med utsikt over Lullehacorru. Vi var store smil. Nedenfor lå Lappjordhyttene.

Av Harald Bohne

Blåkollkoia

Blåkollkoia ligger i Tønsvikdalen på vestsiden av og tett ved Tønsvikelva oppe på en morenerygg. Omgitt av spredt fjellbjørkeskog. Bak hytta ligger Blånova og stenger for vestavær og utsikt. De tre himmelretningene som ikke er stengt av Blånova gir utsyn over Tønsvikdalen. Mot sør ser en inn Tønsvikdalen og toppen av Hamperokken og nordover helt ut og over mot Ringvassøy. Ei litt merkelig plassering av hytta i forhold til skiløypa som går på østsiden av dalen. Hytta ble bygd i 1951 etter initiativ fra Gunnar Dåbakk og Arne Nilsen. De fikk overta en haug med kassebord fra As Vinmonopolet og så spleiset de og Johannes Johannessen 100 kr hver til reisverk. Trekkhundklubben og speidere hjalp til med frakten fra Movika. Året etter stod hytta ferdig og ble overdratt til Tromsø og Omegn Turistforening (Troms Turlag). På den tiden begynte området rundt Movika-Tønsvik å bli tatt i bruk til turvirksomhet. Den store vinterturen var å gå fra Movika til byen, og hytta lå da plassert midt i datidens løype. Dette var Troms Turlags hytte nr to. Skjønt etter dagens standard var det vel mer en sjå og etter datidens standard ei koie. Men den ga ly, og om en skulle med ferge/ buss til Movika og brøyte løype til byen, var det kjærkomment å kunne gå inn et sted. Hytta var ulåst og like mye benyttet av fiskere, jaktfolk, saueleitere o.a. som var i fjellet. Det var jo ikke akkurat kvalitetsmaterialer hytta ble bygd av, og på slutten av 1970 tallet var den klar for skraphaugen. En planla nybygg. Denne gangen på mer lovlig vis. I 1951 hadde en bare bygd uten å spørre verken grunneier eller myndighet. Det viste seg å bli et helt arbeid å finne ut av hvem som var grunneier. Så skulle en feste tomt, men feste-kontrakten kom i retur med så mange anmerkninger (alt fra gal type blekk til varighet av kontrakt) at en heller kjøpte to mål

Foto: Bent Svinnung

tomt i 1980. På 2000-tallet har det vært en rekke tvister om grensene for eiendommene i området. Heldigvis hadde Turlaget kjøpt av rett eier! Bygginga ble gjennomført i 1981 og tatt i bruk 1982. Samme vinter gikk et stort skred fra Blånova, og skredvinden i front av skredet knuste gamle Blåkollkoia.

Da hytta vel var bygd i 1982, var allerede hovedtrafikken av skigåere for lengst flyttet over til østsiden av dalen. Det skyldtes at veien til Oldervik ble utbygd, folk fikk egne biler og det var satt opp skibusser i helgene som gikk fra Prostneset, kl 8 og 9. Nå gikk en helt fra Snarby, Skitenelv og Tønsvik som i dag. Mange gikk opp Movika fremdeles, men de fleste skulle bare til Movikvannet. Det var heller ikke så vanlig å vandre i området sommerstid. Blåkollkoia var havnet i ei bakevje.

Til tross for at tilsynet Tobias Brox la ut Blåkollkoia som første hytte i DNT med egen hjemmeside (1994?) tok ikke besøket seg merkbart opp. I 1999 var det fem besøkende i tidsrommet mai/ august og rundt 60 overnattinger i vintersesongen. Siden den gang

Folksomt på gamle Blåkollkoia. Foto: Kåre Kristensen

har det gått oppover av flere årsaker. De viktigste er nok tilstrømminga av turister, utviklinga av universitetet og Tromsø som utdanningscenter og en ny trendbølge mht til friluftsliv og trening. Bedre merking av stier, bygging av bru over elva (tidlig 90-tall) og omlegging av sti opp Tønsvikdalen har også bidratt til utviklinga. Det at hytta er så lett tilgjengelig gjorde at studenter og ungdom uten bil i økende grad begynte å bruke hytta ut over 2000-tallet. Allerede rundt 2005 ble spørsmålet om utbygging tatt opp. Dessverre fenget ikke forslaget helt, men i 2016 kom vi endelig i gang. I 2017 er koia blitt til hytte. Fra ett kombinert oppholds-/sove-rom med 4,5 soveplasser er det nå 2 soverom med 9 soveplasser, utvidet kjøkken og oppholdsrom samt eget uthus for ved/toalett. I tillegg er det bygd to platter og med bord/benk på platingen mot sydøst.

Vegetasjonen i området preges av beitepåvirkning, da det frem til i dag har vært beite for sau og rein. I 1953 kom Oskalfamilien med sine rein. De har sommerbeite som de tidligere svenske samene fra Kōnekämävuoma sameby (Hurri-, Gunnare- og Omma-

familiene) hadde frem til 1939. I dag er saueholdet gått kraftig ned, noe en merker på en tiltakende gjengroing. Rundt Blåkollkoia er ikke det så merkbart fordi det er et elendig beite der, men langs stiene lavere ned og på østsiden av dalen ser en det tydelig. De dårlige beiteforholdene skyldes geologien. Bergarten skattøragneis, som strekker seg fra Tønsvikdalen og vestover til Tromsdalen, er usedvanlig næringsfattig. I tillegg er det morener og ur. De fleste som forsøker seg på sykkel finner ut at det blir trilling og bæring sånn halvveis inne mellom Kovhauan og hytta.

Tønsvikdalen med fjellområdene rundt har i uminnelige tider vært utnyttet til jakt, fiske og bærplukking. Tønsvikelva er lakseførende. Tomasjord-Oldervik Utmarkslag selger kort for jakt og fiske.

Blåkollkoia ligger fremdeles utenfor tråkket skitrase, men er blitt en viktig del av hyttenettet i nærområdet til Tromsø. Fra hytta går det merkete løyper til Kroken, Movik, Tønsvik, Nonsbu og Skarvassbu. Disse løypene er det nå en økende bruk av. Før gikk en vanligvis fra Movika eller Tønsvik. Nå ser en

av hytteprotokollen at turfolk kommer til Blåkollkoia på alle løypene. I tillegg har vi i de to sesongene vi har bygd ut hytta registrert at det er en stor trafikk av folk som går dagstur eller løper og bare har hytta som rasteplass uten at de går inn. De tar gjerne utgangspunkt i Tønsvik og Movika og kombinerer ofte løypene.

Spesielt populær er den «lille trekanten» Tønsvik-Nonsbu- Blåkollkoia-Tønsvik. Den «store trekanten» Kroken-Skarvassbu-Blåkollkoia-Kroken er det en del som tar som to/tredagerstur, men det er en super dagstur også.

Går en fra Tønsvik, følges veien inn på østsidan av Tønsvikelva inn til Kovhauan. Det er for øvrig greit å sykle inn dit med vanlig sykkel. Deretter går stien opp over Kovhauan og inn over dalen mellom elva og skitrasèen. På veien krysser du 15 – 16 bekker/elver noe som er populært hos ungene. Stien er godt synlig, fin å gå om enn litt steinete siste biten til hytta.

Løypene til Skarvassbu, Movik og Kroken ligger i skattøragneissen og er mer steinet, men grei nok å gå men stort sett trilling for syklistene. Spesielt til Kroken har en et flott utsyn over Tromsø og Kvaløya.

Løypa til Nonsbu ligger i litt mer næringsrik geologi. Litt bløtt over myrene der skitraseen går men ellers flott sti i nydelig terreng.

For øvrig er området så lettgått og enkelt å ta seg frem i, at det egentlig bare er å gå hvor en lyster.

På vinteren er det lettest å følge skiløypa inn Tønsvikdalen og ta av når en er på høyde med hytta. En artig variant er å gå på elva en av veiene. Under Blånova går det gjerne flere store skred i løpet av vinteren, og en ser tydelig det utsatte området under skoggrensa da det er fritt for trær. Følger en sommerløypene til Movik eller Kroken, er det normalt uproblematisk mht skred, men de fleste følger den gamle vintertraseen og runder under Blåkollen på vei til eller fra Movika.

Av Jan Thomas Schwenke

**Gudmund Sundlisæter legger golv 15. september.
Foto: Harald Bohne**

Tønsvika. Foto: J Mørkved

**Brage og Ingvild på stien mellom Blåkollkoia
og Nonsbu. Foto: JT Schwenke**

Gå inn på linken under og hør Turbosangen

<https://troms.dnt.no/turbosangen>

Smånytt

Foto: Mia Kanstad Kulseng

Rettelse:

I forrige nummer av Fjellvåken ble det publisert en reportasje om DNT Ung i Troms Turlag sitt sommerturlederkurs, som blei arrangert i siste halvdel av september i fjor. Ett av bildene i reportasjen viser kursdeltakere som vader over Rosta-elva ovenfor Rosta hyttene. Dessverre viser bildet at samtlige av deltakerne har sekk på ryggen med beltet fastspent rundt magen. Dette er uheldig fordi ved vading skal ryggsekkeløses slik at sekkene så enkelt som mulig kan fjernes fra kroppen dersom deltakerne mister fotgrepet og faller mens de er i vannet. Denne kunnskapen blei ikke formidlet til kursdeltakerne, og det er kursleder sitt

ansvar å gjøre dette. Som kursleder tar jeg det fulle ansvaret for at deltakerne fikk mangelfull opplæring i vading på kurset. Samtlige deltakere har fått formidlet denne kunnskapen i ettertid.

Margrethe Aanesen, kursleder

Nye tilsyn:

Gamle Rosta: Svein Hegge, Hundeanneks Rosta: Karoline Østgård Olsen, Gamle Stordalsstua: Ane og Jan Klaudiussen, Nyhytta på Vuoma og hundeanneks: Vidar Pedersen, Skarvassbu: Elin Iversen og Mari Michalsen, Gammelhuset i Skipsfjorden: Anne Kristensen og Mona Martinsen, Nedrefosshytta: Johnny Mikkelsen

Forsidefoto: Camilo feirer DNT 150-års jubileum. Foto: Lisbeth Johannessen

Vi ønsker alle velkommen innom Turlagskontoret til en hyggelig prat

Neste nummer av Fjellvåken kommer ca. 9. juni 2018.

I redaksjonen Lisbeth B. Johannessen og Jorunn Mørkved

- ♦ E-post: troms@dnt.no
- ♦ Hjemmeside: www.troms.dnt.no
- ♦ Nå er vi også på Facebook. Troms Turlag – DNT.
- ♦ Redaksjonen i Fjellvåken ønsker stoff fra Turlagets medlemmer. Manus kan sendes til Turlagets adresse.
- ♦ Adresseendring meldes direkte til Turlagskontoret.

